

Intervju med Arvid Berge

(udatert)

Du kom til Tromsø lærerskole i 1974?

Ja, institusjonen het Tromsø lærerskole da jeg begynte. Få år senere fikk vi en diskusjon da det på nasjonalt nivå ble foreslått å endre navn til lærerhøgskole. Det var et klart flertall mot dette forslaget hos oss. Vi ville ikke pynte oss med pene navn og mente at vi greide oss fint med å være Tromsø lærerskole.

Men miljøet var preget av at personalet identifiserte seg sterkt med sine respektive fag?

I de årlige debattene om fordeling av budsjett var det en gjenganger at alle mente at deres eget fag var det viktigste og måtte prioriteres. Det ble derfor viktig å minne om at det var allmennlærere vi skulle utdanne og ikke faglærere i bestemte fag. Denne sterke fagfokuseringa virket også hindrende på tverrfaglige samarbeid i prosjektsammenheng. Innvendinga var at i tverrfaglige prosjekt ville ens eget fag, det viktigste, kunne forsvinne, eller få for liten plass.

Du fikk kritikk da du i Norsk Skoleblad vurderte framtidige fagbehov på lærerskolen?

Ja, det var en periode da søkninga til de praktisk-estetiske fagene var veldig lav. Samtidig begynte departementet å fastsette budsjett ut fra vekttallsproduksjon. Av økonomiske grunner var det viktig å ha fulle klasser. Jeg uttalte at hvis utviklinga fortsatte, kunne konsekvensen bli at de fag som hadde få studenter, ville bli lagt ned. Kritikken mot meg gikk ut på at jeg ønsket å prioritere de teoretisk/akademiske fagene som matematikk, norsk, med mer. Det jeg ville ha fram, var at et slikt prinsipp for budsjettildeling ville ha konsekvenser for fagtilbudet vi kunne gi. Dette tilbudet ville kanskje ikke være i samsvar med skolenes behov.

Merket du noe til lærerskolens naboskap til Universitetet i Tromsø?

Ja, det oppfattet vi som en konkurrent. I en periode var allmennlærerutdanninga bygd opp slik at ett av de fire studieårene kunne velges fritt og tas utenfor lærerhøgskolen. Det var for eksempel mulig å ta et

<http://doi.org/10.7557/15.4341>

© The author. This is an open access article distributed under the terms and conditions of the [Creative Commons Attribution 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) license.

grunnfag på Universitetet som en del av den fireårige lærerutdanninga. Kravet var at dette skulle være et «undervisningsfag». Vi var definitivt bekymret for å miste studenter ved at mange ville ta det fjerde året på Universitetet. Frykten viste seg langt på vei å være ubegrunnet. Det var nemlig slik at hadde du et grunnfag eller mellomfag fra Universitetet fra før, ville du kunne bruke dette i lærerutdanninga di. Dermed ville utdanninga på lærerhøgskolen kunne fullføres på tre år. På den måten fikk vi minst like mange fra Universitetet til oss som vi avga dit.

Førskolelærerutdanninga kom inn for fullt?

De som var tilknyttet denne utdanninga, følte seg nok som en paria-kaste. De holdt til i en paviljong som var blitt oppført for førskolelærerutdanninga, og det at de var atskilt fra hovedbygget, styrket nok følelsen av å være utafor. Det eksisterte en oppfatning i førskolelærermiljøet av å bli sett ned på. Rekrutteringa var veldig enkjønnet. Det var stort sett bare kvinner, og det skjedde faktisk at et par av de få guttene som tross alt begynte, fant seg så marginalisert og trivdes så dårlig at de sluttet. Men denne utdanninga var mer praktisk eller yrkesrettet enn det vi greide å få til med allmennlærerutdanninga, noe som ble sett på som en styrke.

Du fant deg til rette i Tromsømiljøet?

Byen var akkurat passe stor, så selv om den vokste raskt, tror jeg ikke det var særlige voksesmerter. Veldig mange av oss ansatte på lærerskolen deltok i ulike aktiviteter utenom jobben som i kor og korps, bedriftsidrett og lokalpolitikk. Du greide aldri å gå opp og ned Storgata uten å treffe kjentfolk som du hilste på eller fikk deg en prat med. Vi var et relativt politisk oppegående lærerkorps på 1970- og 80-tallet. Vi var ikke bare snevre fagpersoner.

Du var skeptisk til å opprette Høgskolen i Tromsø?

Jeg var nok blant dem som ikke greide å forstå velsignelsen av at disse fire profesjonshøgskolene i Tromsø skulle slås sammen og at en skulle få det som så vakkert kaltes synergieffekt ut av dette. Jeg hadde problem med å se hvordan disse fire veldig forskjellige høgskolene skulle ha noe faglig til felles. Dersom målet for reformens far, Gudmund Hernes, var faglig synergieffekt, var den mest utbredte oppfatninga i lærerskolemiljøet at den institusjonen vi i så fall burde samarbeide med, var Universitetet.

Si litt om de første årene med det nye systemet, Høgskolen i Tromsø.

Jeg registrerte det som vi hadde fryktet, nemlig en økning av administrasjonen og mer byråkrati. Det var mange møter, og det var også problematisk når en skulle fordele knappe ressurser mellom de fire tidligere høyskolene. Da var det slik at alle mente at de fikk mindre å rutte med etter sammenslåingen enn det de hadde hatt før. Det var faktisk oppfatninga hos de aller fleste at det var blitt mindre ressurser. Samtidig var det svært få, om noen, som greide å se noen faglig gevinst av omorganiseringen.

Har Universitetet rekruttert tilsatte fra AFL (Afdeling for lærerutdanning)?

Vi har jo mistet noen til Universitetet som vi gjerne skulle hatt. Men det ville være å overdrive å si at vi ble tappet. Fagpersonalet har hele tida vært stabilt. Det var nok de hos oss med sterkest forskningsinteresse oss som orienterte seg mot Universitetet.

Det var trangt for både tilsatte og studenter på AFL?

Vi trengte utvilsomt mer plass. Og vi greide omsider med aktivt fagforeningsarbeid og omfattende lobbyvirksomhet å nå fram. Utover på åttitallet fikk vi ikke minst god kontakt med flere representanter på Stortinget, både fra Troms med Ranja Hauglid som den mest sentrale, og i kirke og undervisningskomiteen der både lederen og andre viste stor forståelse for våre ønsker. Det var bred støtte, og alle som under besøk fikk se skolen på nært hold, ga uttrykk for at forholdene var verre enn de hadde trodd. Vi fikk gjennomslag, og en omfattende ombyggings- og utbyggingsvirksomhet ga oss velutstyrte og moderne lokaliteter. Dette virket motiverende både for personalet og for studentene.

Ble det mindre krevende å være lærerstudent i løpet av årene dine der?

Sett i ettertid kan det nok hende at vi var vel liberale, at kontrolliveren ikke var spesielt sterk. Vi baserte nok mye på en grunnleggende tillit til at studentene hadde interesse av å lære. Men vi mente den gangen at eksamen var krevende nok.

Et årvisst og brennbart tema var behandlinga av søknader om vikarstipend til forskning/FoU-arbeid?

Det var knappe ressurser til FoU-arbeid. Og jeg tror da at de som ikke fikk vikarstipend, ofte opplevde seg som oversett og nedvurdert. Mange skjønnte ofte ikke hvorfor andre hadde fått og mente det ikke forelå noen gode faglige begrunnelser. Dette var et knapphetsgode, og når det ble fordelt, var det alltid noen som følte seg forbigått. I tillegg var ofte stipenda heller små. Så hvor stor velsignelsen egentlig var med tiltaket, det vet jeg ikke.

Kan forventninger om forskningsinnsats ha fått konsekvenser for fagpersonalets kontakt med studentene og med praksisfeltet?

Jeg tror det, og jeg tror at vi opplevde at interessen for praksisfeltet, for det å undervise i grunnskolen, ble noe nedprioritert på bekostning av forskning. Det ble mer opptatthet av egen forskning enn av grunnskolen i Troms. Begrepet «nettverk» fikk et annet innhold. Tidligere betydde dette kontakt med barnehage, skole og administrasjonen ved disse institusjonene. Nå endret det seg til kontakt med andre høyskoler, universitet eller forskningsmiljøer.